

Det var så länge sen. . .

Den i dagligt tal kallade Löfska fastigheten torde väl vara en av de äldsta fastigheterna i Ödeshög, kanske rent av den äldsta om man frånräknar den gamla sockenstugan. Om fastighetens tidigare öden vet man att den varit mangårdsbyggnad i Stora Åby Västergård och såldes troligen under förra delen av 1800-talet till den sägenomsusade handelsman Johanna. Hon lät uppföra den på den plats där den fortfarande står. I denna fastighet öppnade Johanna sedan sin affärsrörelse. Man ser ingången till affären under ett snedtak åt gårdssidan på gavelns högra hörn.

Johanna kom emellertid på obestånd och affären överläts till en köpman från Lysekil vid namn Landeberg. Han hade med sig en husmamsell — som ett hembiträde kallades på den tiden — vid namn Rika. Denna mamsell gifte sig så småningom med kyrkvakt-

mästare Blom och kallades i dagligt tal Rika Blom så länge hon levde. Handelsman Johanna sålde emellertid fastigheten till sin dotter Jeanna Petersson, vilken 1898 i sin tur sålde den till köpman Karl Löf. Han fortsatte affärsrörelsen sedan Landeberg flyttat från Ödeshög. Med undantag för takresningen, som ändrades omkring 1860, är fastigheten i stort sett likadan som på Johannas tid.

I en gammal resebeskrivning om Ödeshögsbygden omnämnes att marknadsplatsen i Trehörna 1758 flyttats till Ödeshög. Marknader var ju på den tiden den enda möjligheten att köpa och sälja. Det står vidare omnämnt i denna resebeskrivning, att det 1850 fanns handelsbod i Ödeshög. Det kan ju mycket väl vara den handelsbod, som handelsman Johanna startade. Det laga storskiftet skedde ju för Ödeshögs vidkommande under åren 1840—52. Det

har utretts, att Löfska fastigheten med största sannolikhet fanns på denna plats 1850.

Fotografiet torde dock vara av yngre datum. Det är taget av en yrkesfotograf från Stockholm. Till höger syns tingshuset och hörnet av den s k Klubben. Vid fastighetens övre vänstra hörn skymtar det allra äldsta byhäktet. Det berättas att uppvärmningen i detta byhäkte endast var en kakelugn. När en gång Ödeshögsoriginalet Kalle Velan blivit finkad på grund av sin kärlek till brända och destillerade drycker, så tog han tillfället i akt att hämnas. Han rev ner både kakelugn och murstock. Det höll på att bli hans öde. Byggnaden, som skymtar längst ut på vänsterkanten, är sannolikt Otto Lejons första handelsbod och där såldes även lantbruksredskap. Det tycks som om denna plats var fröet till Ödeshögs affärscentrum.

HALVAR ANDERSSON